

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 11. Utrùm in homine ad justificationem prærequirantur aliquæ dispositiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

S. Doctoris, præter virtutes theologicas & morales, infundi in justificatione alios habitus supernaturales septem, qui dona Spiritus sancti dicuntur, quia hominem ad promptè sequendam Spiritus sancti motionem & instinctum, intrinsecè ac permanentè habitant. Quæ doctrina probabilis est; quamquam alii volunt dona Spiritus sancti non esse aliquid habituale, sed aliquid actuale & transiens, eaque, quæ ad intellectum pertinent, in certis illustrationibus, ea verò, quæ pertinent ad voluntatem, in certis impulsibus consistere.

ARTICULUS XI.

Utrum in homine ad justificationem prærequirantur aliquæ dispositiones.

RESPONSIO. I.

IN parvulis ad justificationem nullæ dispositiones prærequiruntur.

Prob. breviter. Nam parvuli ejusmodi dispositionum prorsus incapaces sunt, cum usum rationis, adeoque libertatis non habeant; & tamen eos in baptismo justificari, definit Tridentinum sess. 6. cap. 4. ubi dicit, *parvulos ex traditione Apostolica in remissionem peccatorum veraciter baptizari, ut in eis regeneratione mundentur, quod generatione contraxerunt, adeoque, ut ait idem Trid. sess. 6. c. 7. ex injustis fiant iusti & ex inimicis amici, ut sint hæredes secundum spem vite æternæ.* In his enim omnibus, quæ in baptismo fit, regeneratio consistit. Ergo, &c. Quod autem hic de parvulis dicimus, dicendum quoque est de perpetuo amentibus.

RESPONSIO II.

Ad justificationem aliquæ dispositiones prærequiruntur in adultis. Est de fide.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Ezech. c. 18. *Convertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas.* Et Zach. c. 1. *Convertimini ad me... & ego convertar ad vos.* Et Luc. c. 13. *Nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.* Et Act. c. 8. *Poenitentiam itaque age; & roga Deum, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.* Ex his textibus, & aliis similibus, manifestum est, adultum peccatorem Deo reconciliari non posse sine propriis actibus, quibus convertatur ad Deum & poenitentiam agat.

Prob. 2. ex unanimi Patrum consensu. Unum hic adferimus pro omnibus S. Augustinum, qui sic loquitur, *serm. 15. de verbis Apostoli: Qui fecit te sine te, non te justificat sine te... fecit nescientem, justificat volentem.*

Prob. 3. ex Conc. Trident. sess. 6. ubi apertè declarat, vel supponit, adultum sine propriis dispositionibus non justificari: nam cap. 5. dicit justificationis exordium in adultis sumendum esse à præveniente Dei gratia, qua disponuntur ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, idem gratiæ liberè assentiendo & cooperando. Tum cap. 6. sic loquitur: Disponuntur autem (adulti) ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia & adjuti fidem ex auditu concupiscentes, &c. Et recensitis hoc capite actibus, quibus sese ad justitiam disponunt adulti, sic continuò prosequitur cap. 7. Hanc dispositionem seu preparationem justificatio ipsa consequitur, &c. Denique can. 3. anathematizat eos qui dixerint, sine præveniente Spiritus Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere sperare, diligere, aut poenitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur.

Ratio à priori est beneplacitum Dei, nolentis adultum peccatorem sibi reconciliari, nisi prius per actus aliquos salutares dispositum & præparatum ad tantum beneficium accipiendum. Ratio congrua est, quia adultus per peccatum mortale liberè avertit se à Deo: unde conveniens est, ut cum Deo in gratia non redeat, nisi prius ad eum sese per actus salutares liberè convertat.

Simonet Theol. Tom. II.

RESPONSIO III.

Præter fidem, requiruntur etiam alii actus ad hoc ut adultus ad justificationem disponatur. Est de fide.

Prob. Ex Tridentino sess. 6. can. 9. Si quis dixerit, inquit, sola fide impium justificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eum sue voluntatis motu preparari, atque disponi, anathema sit. Vide Bellarminum toto, lib. 1. de justificatione.

Porro actus adultum ad justificationem disponentes Tridentinum sess. 6. cap. 6. exponit hoc ordine. 1. Adultus excitatus divina gratia, & adjutus, elicit actum fidei, quo credit vera esse ea omnia, quæ divinitus revelata sunt & promissa, præsertim circa justificationis gratiam propter merita Christi conferendam.

2. Intelligens se peccatorem esse, salutari timore divinæ justitiæ concutitur.

3. Ex consideratione divinæ misericordiæ erigitur in spem & fiduciam remissionis peccatorum per Christum obtinendam.

4. Deum tanquam misericordem justificationis auctorem diligere incipit.

5. Adversus peccata à se commissa movetur per odium aliquod ac detestationem.

6. Proponit inchoare novam vitam, servare mandata divina, & suscipere sacramentum, ad peccatorum remissionem à Christo institutum. Vide Trident. loco citato.

Ex his apparet, primum inter actus, adultum ad justificationem præparantes, locum tenere fidem, quæ proinde à Tridentino sess. 6. cap. 8. dicitur esse humanæ salutis initium, & fundamentum, ac radix omnis justificationis: unde & per eam, ut monet Trident. eodem loco, justificari dicimur ab Apostolo, non quod sola sufficiat ad justificationem adulti, sed quia primus actus est, quo se ad suam justificationem adultus convertit.

Cæterum præter illum, alios etiam ex parte voluntatis actus requiri in adulto ad consequendam justificationis gratiam, docet apertè Scriptura locis Resp. 2. allegatis quibus addo verba Petri act. c. 3. dicentis: *Poenitemini igitur, & convertimini, ut deleantur peccata vestra.* Scripturæ verò iussuratur perpetuus Ecclesiæ Catholice consensus, Patrum testimoniis, qui variis ætatibus floruerunt, firmatus.

Huic doctrinæ adversantur Lutherani & Calvinistæ, asserentes, 1. ad justificationem adulti fidem sufficere. Hunc errorem anathematizat Tridentinum sess. 6. can. 9. jam laudato. 2. Hanc fidem justificantem esse actum quo firmiter credimus, vel ut loquuntur plerique Lutherani, quo firmiter confidimus nobis propter Christum peccata esse remissa. Hunc errorem Tridentinum damnat eadem sess. Can. 12. 13. & 14. Sed cum novatoribus,

Obj. 1. illud Apostoli Rom. c. 3. Arbitramur justificari hominem per fidem sine operibus. R. 1. Cum Apostolus hic & alibi dicat nos justificari per fidem, cum nihil aliud velle, quam nos sine fide justificari non posse, & fidem esse initium salutis humanæ, & omnis justificationis fundamentum ac radicem. Sic respondet Tridentinum sess. 6. c. 8. ubi sic ait: *Cum verò Apostolus dicit justificari hominem per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ Catholice consensus tenuit, & expressit: ut scilicet per fidem ideo justificari dicamur, quia fides est humane salutis initium, fundamentum & radix omnis justificationis: sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire.*

R. 2. Apostolum per illud, *sine operibus*, non excludere omnia omnino opera, sed solum ea, quæ sunt ante fidem, vel sine fide, sine gratia, ex sola cognitione legis, & solis naturæ viribus: non enim excludit opera, quæ sunt ex fide, ex viribus gratiæ, quales sunt actus spei, & dilectionis Dei. Cum igitur dicat Apostolus hominem justificari per fidem sine operibus, non aliud intendit, quam ut judæis & gentilibus persuadeat,

I

nemi-

neminem justificari posse sine fide in Christum, licet observet legem Moisaicam; & hominem, etiam si hanc legem non observet, per fidem in Christum justificari, modò tamen alia opera christiana ad id requisita, non desint.

Similiter cum Apostolus Ephes. cap. 2. ait: *Gratia estis salvati per fidem, & hoc non ex vobis: Dei enim donum est: non ex operibus, ut ne quis gloriatur: ipsius enim sumus factura, creati in Christo Jesu in operibus bonis, quae preparavit Deus, ut in illis ambulemus*; excludit solum opera naturalia, adeoque opera facta sine fide & sine gratia, quibus si justificationis gratiam consequeremur, in nobis possemus gloriari. Non autem excludit opera ex fide & viribus gratiae facta, de quibus gloriari non possumus; cum sint Dei dona, sicut & fides ipsa, ex qua sunt, utpotè à Deo in aeternitate misericorditer preparata seu praedeterminata, & in tempore misericorditer procurata per auxilia gratiae, quibus movemur & adjuvamus, quomodo nobis aptum est, ut illa exercere velimus, & exerceamus.

Obj. 2. Scriptura justificationem attribuit fidei, nulla mentione facta aliorum actuum. Sic dicitur Jo: cap. 3. *Qui credit in Filium, habet vitam aeternam*. R. 1. Scripturam loco citato loqui de fide formata, de qua sic loquitur Apostolus Gal. cap. 5. *In Christo Jesu neque circumcisio aliquid valet, neque praepitium: sed fides, quae per charitatem operatur*.

R. 2. Scripturam quandoque etiam, cum de dispositione ad justificationem requisita loquitur, nominare solum timorem, ut cum ait Prov. cap. 14. *Timor Domini fons vitae*; quandoque solam spem, ut cum ait Prov. cap. 28. *Qui sperat in Domino, sanabitur*; quandoque solam Dei dilectionem, ut cum ait Eccl. cap. 3. *Qui diligit Deum, exorabit pro peccatis*; quandoque solum sacramentum, ut cum ait Joan. cap. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei*. Itaque quando plures causae ad eundem effectum concurrunt, in Scriptura modò uni, modò alteri causae attribuitur, tacitis aliis causis, sed sine illarum praedjudicio.

Quaerens, quot sint causae justificationis?

R. cum Tridentino, sess. 6. cap. 7. esse quinque justificationis nostrae causas; finalem scilicet, efficientem, meritoriam, instrumentalem, & formalem. Finalis multiplex est, nempe gloria Dei, gloria Christi, & vita aeterna. Efficiens est Deus; meritoria, Dominus noster Jesus Christus; instrumentalis, sacramenta ad remissionem peccatorum à Christo instituta; formalis denique, justitia nobis à Deo infusa.

DISPUTATIO VII.

De Merito.

ARTICULUS I.

Utrum homo cum gratia Dei operans, mereatur apud Deum.

RESPONSIO.

IUsti cum gratia Dei operantes merentur apud Deum. Est de fide, & prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Matth. cap. 5. *Merces vestra copiosa est in caelis*. Et ejusd. cap. 16. *Reddet unicuique secundum opera ejus*. Et 1. Cor. cap. 3. *Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem*. Et 2. ad Timoth. cap. 4. *Reposita est mihi corona justitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex*. Ex quibus locis, & aliis similibus, aperte colligimus iustos bene mereri apud Deum per opera cum auxilio gratiae facta. Et verò merces, à iusto iudice retribuenda, manifestè supponit bona merita, & quidem propriè dicta, quibus retribuenda est.

Prob. 2. ex unanimi Patrum consensu. Pro Gracis hic sit S. Basilii, lib. de Spir. Sancto, cap. 24. ubi sic

ait: *Homo ... salvus fit per iustitiam operum*. Pro Latinis verò S. Augustinus, epist. 105. ad Sixtum, ubi sic loquitur: *Sicut merito peccati tanquam stipendium redditur mors, ita merito iustitiae, tanquam stipendium vita aeterna*. Vide Bellarminum, lib. 5. de justificatione, cap. 4.

Prob. 3. autoritate Conciliorum, nempe Arausiacani II. cap. 18. ubi dicitur: *Debetur merces bonis operibus, si fiant; sed gratia, quae non debetur, praecedit ut fiant*. Lateranensis IV. cap. *Firmiter*. *Non solum*, inquit, *virgines & continentes, verum etiam conjugati per fidem rectam & operationem bonam, placentes Deo, ad aeternam merentur beatitudinem pervenire*. Florentini in litteris unionis, ubi dicuntur animae purgatae in caelum mox recipi, & intueri clarè ipsum Deum trinum & unum, sicut est, meritorum tamen diversitate alium alio perfectius.

Tridentini denique, sess. 6. cap. 16. *Bene operantibus*, inquit, *usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita aeterna, & tanquam gratia filiis Dei per Christum Jesum misericorditer promissa, & tanquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus & meritis fideliter reddenda*. Haec est enim illa corona justitiae, quam post suum certamen & cursum repositam sibi esse aiebat Apostolus, à iusto iudice sibi reddendam; non solum autem sibi, sed & omnibus, qui diligunt adventum ejus. Et can. 32. ubi anathematizantur ii, qui dicunt hominis iustificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius iustificati merita.

Obj. Omnia nostra opera sunt immunda, juxta illud Isaiae, cap. 64. *Quasi pannus menstruatae, universae iustitiae nostrae*. Item omnia nostra bona opera sunt inutilia, juxta illud Christi Luc. cap. 17. *Cum feceritis omnia, quae praecepta sunt vobis, dicite: Servi inutilis sumus*. Item vita aeterna nobis ut filiis tanquam haereditas datur ex misericordia & gratia, juxta illud Rom. cap. 8. *Si filii, & haereditas*. Item Christus meritis est nobis vitam aeternam, adeoque superflua sunt nostra merita.

R. ad 1. neg. Nam in textu citato, Propheta loquitur in persona impiorum Iudaeorum, & non de omnibus eorum operibus, sed solum de observatione caeremoniarum legalium, & de sacrificiis quae offerebant, & multis defectibus admixtis polluebant.

R. ad 2. neg. Ad textum autem dico, juxta mentem Christi, nos, etiamsi omnia quae nobis praecepta sunt faciamus, servos inutiles esse, quatenus nihil à Deo exigere possimus pro mandatorum observatione, si Deus pro ea nullam nobis mercedem polliceri voluisset, ut potuit absque injuria.

R. ad 3. vitam aeternam non solum haereditatem, sed etiam mercedem vocari; unde sequitur eam nobis dari non solum titulo haereditatis, sed etiam titulo mercedis; sicut in Scriptura aliquando etiam gratia nominatur: unde sequitur eam nobis dari ex gratia, quamvis nobis detur tanquam merces. Igitur vita aeterna simul est haereditas, merces, & gratia. Est haereditas, quatenus est effectus adoptionis divinae: est merces, quatenus est effectus bonorum meritorum: est gratia, quatenus Deus gratuito nos adoptat in filios, gratuito praedestinavit nostra bona merita, & ad ea ponenda nos congruè movet & adjuvat, gratuito bonis nostris meritis vitam aeternam ut mercedem proposuit, & se debitorem nostrum constituit.

R. ad 4. neg. conseq. Nam Christus nobis meritis est vitam aeternam, ut consequendam non solum tanquam haereditatem, sed etiam tanquam mercedem bonorum nostrorum operum: unde praeterea nobis meritis est non solum justificationem & adoptionem divinam, sed etiam omnia grata auxilia, sine quibus bona opera, vitae aeternae meritoria, exercere non possumus.